

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 3.12.2008
SEK(2008) 2931

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

sprievodný dokument

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach

Zhrnutie posúdenia vplyvu

{KOM(2008) 809 v konečnom znení}
{SEK(2008) 2930}

ZHRNUTIE

ODÔVODNENIE PRESKÚMANIA

Cieľom smernice 2002/95/ES je obmedziť používanie nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach v záujme ochrany zdravia ľudí, ako aj environmentálne šetrného zhodnocovania a zneškodňovania odpadu z elektrických a elektronických zariadení. Na jej preskúmanie existujú dva základné dôvody:

1. Komisia je odhodlaná vyvíjať **lepšie regulačné prostredie**, ktoré by sa vyznačovalo jednoduchosťou, zrozumiteľnosťou, účinnosťou a právnou vymáhateľnosťou. Regulačné prostredie, v ktorom pôsobia podniky, ovplyvňuje ich konkurencieschopnosť a ich schopnosť rásť a vytvárať pracovné miesta. Lepšie právne predpisy sú dôležitým prvkom Partnerstva EÚ pre rast a zamestnanosť (Lisabonská stratégia). Z hľadiska vykonávania, presadzovania a koherentnosti je možné smernicu zlepšiť.

2. Na základe smernice o ONL má Komisia preskúmať opatrenia tejto smernice najmä z hľadiska zaradenia dvoch ďalších kategórií zariadení do jej rozsahu pôsobnosti (kategórie 8 a 9: zdravotnícke pomôcky a monitorovacie a kontrolné prístroje) a úpravu zoznamu látok, ktorých používanie je obmedzené.

PROBLÉMY A CIELE

Niektoré problémy sťažujú uskutočnenie cieľov smernice o ONL a zvyšujú náklady uskutočnenia týchto cieľov. K týmto problémom patrí neistota pri vykonávaní (napríklad nejednotný výklad pojmov a odlišné požiadavky na preukázanie zhody výrobku); problémy s presadzovaním (napríklad neoptimálny dohľad nad trhom); ako aj problémy súvisiace s pociťovaným nesúlalom s ostatnými právnymi predpismi Spoločenstva alebo technickým a vedeckým pokrokom (napríklad potenciálna duplicita s REACH alebo smernicou o ekodizajne výrobkov využívajúcich energiu) a potreba zaradiť do rozsahu pôsobnosti zdravotnícke pomôcky a monitorovacie a kontrolné prístroje.

K cieľom preskúmania patrí lepšie vykonávanie a presadzovanie smernice, väčší súlad so súvisiacimi právnymi predpismi týkajúcimi sa výrobkov, vyššia nákladová efektívnosť smernice a väčší environmentálny prínos.

PROCES REVÍZIE

Uskutočnili sa dve konzultácie so zainteresovanými stranami, ako aj niekoľko štúdií. Zameriavali sa na témy preskúmania, ako aj na politické možnosti v rámci každej témy. Vďaka týmto konzultáciám a štúdiám sa podarilo zadefinovať a zanalyzovať množstvo konkrétnych možností, ktoré sú opísané nižšie.

MOŽNOSTI

Možnosti sa dajú zatriediť do troch hlavných kategórií:

1. Sprehľadnenie a zjednodušenie smernice
2. Lepšie presadzovanie na vnútroštátnej úrovni

3. Prispôsobenie smernice vedeckému a technickému pokroku

V rámci každej hlavnej kategórie sa uvažovalo o niekoľkých možnostiach. V prípade každej možnosti bola vykonaná analýza nákladov a prínosov.

VYBRANÉ MOŽNOSTI

V zásade sa odporúčajú tieto možnosti:

Zmena právneho textu v záujme sprehľadnenia rozsahu pôsobnosti a vymedzení pojmov, najmä pomocou zostavenia zoznamu výrobkov, ktorý definuje rozsah pôsobnosti smernice o ONL, je záväzný a nezávisí od rozsahu pôsobnosti smernice o OEEZ.

Zavedenie všetkých relevantných ustanovení, ktoré sa už používajú v rámci legislatívneho balíka „uvádzanie výrobkov na trh“:

- vnútroštátny dohľad nad trhom;
- mechanizmy posudzovania zhody výrobku pred jeho uvedením na trh, ktoré vychádzajú z vlastného vyhlásenia výrobcu;
- predpoklad zhody výrobku na základe harmonizovaných noriem a označenia CE.

Prispôbiť mechanizmus udeľovania výnimiek, napríklad tak, že sa prostredníctvom komitológie zavedie povinnosť žiadateľov zanalyzovať náhrady pred podaním žiadosti, ako aj zavedenie dodatočných kritérií udeľovania výnimiek.

Postupne zaradiť do rozsahu pôsobnosti smernice o ONL zdravotnícke pomôcky a monitorovacie a kontrolné prístroje a nepristúpiť k žiadnym zmenám zoznamu látok, ktorých používanie je obmedzené.

PRÍNOSY a NÁKLADY

Nasleduje prehľad nákladov a prínosov týchto možností:

Pre odvetvie existuje len málo skúseností so skutočnými **nákladmi na dosahovanie zhody**; pre výrobky, ktoré v súčasnosti patria do rozsahu pôsobnosti smernice o ONL, sa odhadujú na 1 – 4 % obratu. V najnovších prieskumoch sa uvádzajú priemerné celkové náklady súvisiace so smernicou o ONL vo výške 1,9 % obratu (minulé náklady a jednorazové budúce náklady).

V prípade zdravotníckych pomôcok a monitorovacích a kontrolných prístrojov, z ktorých niektoré sa vyrábajú v malých počtoch alebo sú určené na kritické použitia, a teda podliehajú náročnejším požiadavkám na testovanie a spoľahlivosť, sa približné ročné náklady na dosahovanie zhody odhadujú na 400 – 1 600 mil. EUR. Existuje dokonca tvrdenie, že náklady na dosahovanie zhody so smernicou o ONL by sa pri niektorých zložitých výrobkoch mohli pohybovať až na úrovni 7 – 10 % obratu (pri nových výrobkoch) alebo 1 – 10 % obratu (v prípade úpravy existujúceho výrobku). Veľkú časť týchto nákladov je možné prisúdiť dlhému vývojovému, testovaciemu a schvaľovaciemu cyklu zložitejších výrobkov. Práve preto sa navrhuje **postupné zavádzanie** týchto výrobkov, pri ktorom by bolo možné uskutočniť konverziu dosahovania zhody v rámci existujúcich zdrojov a cyklov vývoja výrobkov.

V smernici o ONL sa nepočíta s výslovnými povinnosťami v oblasti vykazovania pre členské štáty alebo s požiadavkami na predkladanie informácií výrobcami a vo väčšine prípadov členské štáty takéto zákonné povinnosti na vnútroštátnej úrovni nezaviedli. Proces udeľovania výnimiek sa pri výrobkoch s krátkymi inovačnými cyklami považuje za zdĺhavý; harmonizáciou požiadaviek na obsah žiadosti a ujasnením obdobia platnosti výnimiek dôjde k **urýchleniu tohto procesu**, zvýšeniu miery právnej istoty a zníženiu správneho bremena tak orgánov, ako aj žiadateľov.

Zavedením harmonizovaných požiadaviek na rozsah pôsobnosti, vymedzenia pojmov, posudzovanie zhody výrobkov a dohľad nad trhom, ktoré sú v súlade s inými právnymi požiadavkami EÚ týkajúcimi sa výrobkov, sa **zvýši právna istota**, a tým sa **zníži správne bremeno**.

Prvotným vykonávaním týchto revidovaných ustanovení by sa mohlo vytvoriť pre členské štáty a výrobcov **dodatočné správne bremeno**, ktoré by záviselo od aktuálnej úrovne priprav členských štátov na náležité presadzovanie a od adekvátnosti opatrení prijatých výrobcami na zabezpečenie zhody výrobku.

Podľa odhadov útvarov Komisie budú nasledovať celkové čisté prínosy, aj keď len v skromnej miere. Odporúčané možnosti budú mať okrem toho dôležitý kumulatívny vplyv pri sprehľadňovaní smernice a harmonizácii jej vykonávania a presadzovania s pozitívnym účinkom na lepšiu reguláciu.

Environmentálne prínosy budú pravdepodobne výrazné. V zdravotníckych pomôckach a kontrolných a monitorovacích prístrojoch sa používa niekoľko ton ťažkých kovov, ktoré sú podľa smernice o ONL zakázané (>1 400 ton olova, približne 2,2 tony kadmia), čo predstavuje 0,2 – 0,3 % hmotnosti odpadu z elektrických a elektronických zariadení. Tieto látky môžu byť pri nesprávnom odpadovom hospodárstve vypúšťané do životného prostredia (len 49,7 % odpadových zdravotníckych pomôcok a 65,2 % odpadových monitorovacích a kontrolných prístrojov sa zbiera separovane). Obmedzením používania týchto látok prostredníctvom smernice o ONL sa v strednodobom až dlhodobom horizonte eliminuje ich používanie vo výrobkoch a v odpade z nich. Z ďalšej analýzy vyplýva, že aj v prípade scenárov, v ktorých sa predpokladá oveľa vyššia miera recyklácie, existuje určitý environmentálny prínos zaradenia týchto kategórií zariadení do rozsahu pôsobnosti smernice o ONL.

Ak sa vezme do úvahy, že súčasnými kontrolami členských štátov sa odhalilo, že až 44 % skontrolovaných EEZ nedosahovalo úplnú zhodu, očakáva sa, že účinnými mechanizmami dohľadu nad trhom na vnútroštátnej úrovni a zlepšenou spolupracou medzi orgánmi členských štátov pri odstraňovaní výrobkov nedosahujúcich zhodu sa výrazne zvýši environmentálny prínos smernice o ONL, a to minimalizáciou počtu výrobkov nedosahujúcich zhodu na trhu.

Čo sa týka prispôsobenia zoznamu nebezpečných látok, ktorý upravuje smernica o ONL, prípravnými štúdiami sa identifikovali látky, ktoré by sa mohli zaradiť do zoznamu, no vzhľadom na nedostatok postačujúcich informácií o náhradách, kvôli ktorému nie je možné jasne stanoviť, či sú environmentálne bezpečné alebo – ak existujú environmentálne bezpečnejšie alternatívy – či sú náklady na náhradu úmerné environmentálnym prínosom, **nepovažuje sa za realizovateľné navrhovať do rozsahu pôsobnosti ONL nové nebezpečné látky.**